

Komunikační oříšek k rozlousknutí

27.dubna 2007 Karel Křivan

„Každý se jednou probudí ze snu do reality,“ říkával Winston Churchill. Pro politiky bývá často takovým probuzením vstup do vlády.

ODS zažívá již více než půl roku vládní odpovědnost. A s ní také změnu způsobu komunikace vlastních názorů, činů i cílů. Jedná se o závažné a pro další volební úspěchy klíčové téma: jak má vládní strana s veřejností komunikovat, aby zachovala loajalitu ke svému vládnímu angažmá i ke svým předvolebním slibům. Realita vládní odpovědnosti, zahlcení nejlepších mozků strany exekutivní agendou, nutnost věnovat se „konkrétní“ činnosti a ne „virtuálnímu“ světu médií, vede často k tomu, že opozice začíná určovat mediální témata, vybírá si z nich ta nejvýhodnější pro „znemožnění“ vlády. Stručně řečeno: pro komunikaci vládní strany je důležité, aby dokázala veřejnosti věrohodně vysvětlit vládní kroky, neztratila kontakt se zájmy a představami svých voličů, získala voliče nové a přitom všem prosadila maximum ze svého programu. To je ale jen samozřejmá politická rutina. Vládní praxe přináší nové výzvy, které teprve prověří komunikační schopnosti politické reprezentace a jejich týmů. Mezi takové komunikační „bonbónky“ patří mediální boj o „americký radar“.

Máme zde klasický příklad komunikačního problému, který nelze vyřešit jedním sebechytřejším krokem. „Americký radar“ je mezinárodní, vnitropolitické i vnitrostranické „klubko“ vztahů, zájmů, otázek a hrozeb. Nelze jej naráz rozseknout, lze je trpělivě, pomalu, ale vytrvale a důsledně rozmotávat.

Je třeba začít budovat národní konsensus

Co dosavadní mediální tanec kolem „radaru“ zatím ukázal? Že neexistuje domácí demokratický koncesus v základních otázkách národní bezpečnosti. Ať je to jakkoliv bolestné, nepříjemné a těžké, je třeba jej začít budovat. Výhodné je, že tři ze čtyř parlamentních demokratických stran jsou ve vládě. Nevýhodou je, že sociální demokraté ve snaze získat komunistické voliče, jsou mnohdy verbálně antiamerikaničtější než Haló noviny a rádio Haló Futura dohromady. Přesto je třeba veřejnosti odpovědět na otázky: proč radar, proč právě my a proč právě teď. Tím by ODS konečně zahájila diskusi na téma národní bezpečnosti v době, kdy se vše mění a právě pro malou zemi je důležité poznat nové hrozby i nové možnosti obrany vůči nim. ODS může vůči svým domácím demokratickým partnerům čerpat z většího intelektuálního zázemí, jasné dlouhodobé strategie a zkušenosti z kontaktů na mezinárodní scéně. Dokázat veřejnosti vysvětlit, že nejde o „americký radar“, ale českou bezpečnost a samostatnost, to je oč tu běží. Lidé sice nechtějí „cizí vojáky“ v Brdech a logicky netouží být terčem případných nepřátelských akcí. Nevěřím ale, že chtějí být bezbranným územím mezi Německem a Ruskem. Jen je nutné s trpělivostí větší než menší vysvětlovat, že nebezpečí pro jejich rodiny nepřináší americká přítomnost, ale naopak její absence. To vyžaduje schopnost definovat nová bezpečnostní rizika, umět je verbálně a symbolicky zjednodušit pro potřeby virtuálního mediálního světa a neplést si komunikační schopnost s populismem.

Projevit odvahu a formulovat názor

Ukázala-li „radarová“ diskuse absenci shody na národním bezpečnostním minimu, tak v ještě větší míře odhalila ochotu některých politiků riskovat s bezpečnostními zájmy pro momentální úspěch v průzkumech veřejného mínění. A tak tu máme opět husitské kalichy v nesmyslných souvislostech, spojenci nejsou spojenci ale „cizí“ vojáci, je třeba se nejdříve zeptat v některé evropské metropoli, co

si máme v Praze myslet, nezávislost v rozhodování je vydávána za závislost a naopak. Proti strachu se bojuje těžko. Buď větším strachem nebo odvahou. Projevená odvaha, jasně formulovaný skutečný názor, nepřevýkané výsledky veřejného mínění, skutečná představa jak dál, mají někdy omračující schopnost změnit názory davu. Respektive změnit manipulovaný dav v samostatně rozhodující a uvažující jedince. A to už je pak šance pro zodpovědnou politiku větší.

Být tím, kdo definuje v médiích českou národní bezpečnost. Její možnosti, limity, alternativy a hrozby. Dokázat představit antiamerikanismus jako ideologii stojící v protikladu bezpečné, kooperující a prosperující Evropě. Nebýt korouhvičkou ve větru veřejného mínění, ale tím, kdo veřejné mínění reálně ovlivňuje svými názory a postoji. Pak se možná podaří změnit názory veřejnosti na český podíl v rámci americké obrany. Čas na účelnou komunikaci ještě je. A existuje málo tak vážných témat, které je potřeba vyhrát.